

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1958

Υπό ΖΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ε. ΖΟΛΩΤΑ
Διοικητού τής Τραπέζης τής Ελλάδος

Τὴν 9ην Ἀπριλίου 1959 ἐπραγματοποιήθη ἡ τακτικὴ ἐτησία Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Μετόχων τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία ἤκουσε καὶ ἐνέκρινε τὴν ἐκθέσιν τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς ἐξ ὀνόματος τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου. Τὰ κυριώτερον σημεῖα τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Ι. ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1958 ἐσημειώθη περαιτέρω αὐξησις τοῦ ἐθνικοῦ εισοδήματος εἰς σταθερὰς τιμὰς ἀνερχομένη εἰς 4% περίπου, συμφώνως πρὸς τὰς προσωρινὰς ἐκτιμήσεις τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ. Ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας χώρας ἡ πορεία τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ὑπῆρξεν εὐνοϊκωτέρα, ἀλλὰ τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἶναι αἰσθητῶς χαμηλότερον τοῦ ἐτησίου μέσου ὄρου τῆς τελευταίας πενταετίας καὶ τὸ χαμηλότερον ἀπὸ τοῦ 1954. Ἡ χαλάρωσις τοῦ ρυθμοῦ τῆς οἰκονομικῆς ἀνάδου εἰς τὴν Ἑλλάδα, καίτοι συμπίπτει εἰς περίοδον διεθνοῦς ὑφέσεως, εἶναι κατὰ τὸ μέγιστον μέρος ἀνεξάρτητος αὐτῆς καὶ ὀφείλεται εἰς αἷτια διάφορα ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὠδήγησαν εἰς στασιμότητα ἢ καὶ κάμψιν τῆς παραγωγῆς εἰς ἄλλας περισσότερο βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένας χώρας. Τὸ μικρὸν ποσοστὸν αὐξήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἐθνικοῦ εισοδήματος τὸ 1958 ὀφείλεται εἰς τὴν δυσμενῆ ἐξέλιξιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἡ ὁποία ἐσημείωσε σημαντικὴν κάμψιν, καθ' ὃν χρόνον εἰς τὴν βιομηχανίαν συνεχίζετο ἡ ἀρξάμενη ἀπὸ τοῦ 1957 ἀνοδος καὶ ἐπραγματοποιοῦντο ἐπίπεδα παραγωγῆς πολὺ ὑψηλότερα ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος. Εἰς μικρὸν βαθμὸν ἐπίσης συνετέλεσεν εἰς

τὸν χαμηλὸν ρυθμὸν αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ εισοδήματος καὶ ἡ μείωσις τοῦ καθαροῦ εισοδήματος ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, ὀφειλομένη κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν μειωμένην εἰσροὴν ναυτιλιακοῦ συναλλάγματος ἐξ αἰτίας τῆς παγκοσμίου ναυτιλιακῆς κρίσεως.

Τὸ ἀκαθάριστον προῖόν τῆς γεωργίας, ὑπολογιζόμενον εἰς σταθερὰς τιμὰς, ἦτο τὸ 1958 κατώτερον ἐκείνου τοῦ 1957 κατὰ ποσοστὸν 6% συμφώνως πρὸς τὰς προσωρινὰς ἐκτιμήσεις τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ. Ἡ μείωσις αὕτη ἐσημειώθη παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἐσοδεία σίτου ὑπερέβη πᾶσαν προηγούμενην καὶ ὀφείλεται εἰς ἠλαττωμένας ἐσοδείας ἰδίως ἐλαίου καὶ καπνοῦ ἀλλὰ καὶ σταφίδων, τὰ ὁποῖα συμβάλουν σημαντικῶς εἰς τὴν συνολικὴν ἀξίαν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Ἡ δυσμενὴς αὕτη ἐπίδρασις ἐκ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἀντεσταθμίσθη ἐν μέρει ἀπὸ αὐξήσεις εἰς ἄλλους κλάδους τῆς φυσικῆς παραγωγῆς, ὅπως τῆς κτηνοτροφικῆς, ὅπου ἡ ἀνοδος κατὰ τοὺς προσωρινοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ ἀνῆλθεν εἰς πλέον τοῦ 10%, ὡς καὶ τῆς δασικῆς καὶ τῆς ἀλιευτικῆς, με ἀποτελεσματὰ νὰ περιορισθῇ ἡ κάμψις τοῦ προϊόντος ὁλοκλήρου τοῦ τομέως τῆς φυσικῆς παραγωγῆς εἰς ποσοστὸν πλησίον τοῦ 4%.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι τομεῖς τῆς οἰκονομίας χαρακτηρίζονται ἀπὸ ὑψηλὸν ρυθμὸν δραστηριότητος τὸ 1958. Ἡ αὐξη-

σις τοῦ ἀκαθαρίστου προϊόντος ὑπολογίζεται προσωρινῶς προκειμένου μὲν περὶ τῆς μεταποιήσεως ἐν γένει εἰς 10—11% καὶ προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν κλάδων ὁμοῦ εἰς 8% περίπου.

2. Ἡ αὔξησις τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς ἐντὸς τῆς τελευταίας πενταετίας καίτοι οὐσιώδης, ἦτο πολὺ κατωτέρα τῆς ἐντὸς τῆς ἰδίας περιόδου ἀνάδοδος τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Ἡξιμῆτος ἔναντι τῶν λοιπῶν ἀγροτικῶν προϊόντων εἶναι ὁ ρυθμὸς αὔξεσως τῆς παραγωγῆς κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Ἐτι μεγαλύτερος ὁμοῦ εἶναι ὁ ρυθμὸς αὔξεσως τῆς ζήτησεως κτηνοτροφικῶν προϊόντων μὲ ἀποτέλεσμα τὸν ὑπερδιπλασιασμὸν ἐντὸς τῆς τελευταίας πενταετίας τῶν εισαγωγῶν τῶν εἰδῶν αὐτῶν. Αἱ ἐξελίξεις αὐταὶ δὲν εἶναι ἀσχετοὶ ἀφ' ἐνός πρὸς τὰς δυσχερεῖας σημαντικῆς προωθήσεως τῶν γεωργικῶν μας ἐξαγωγῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ὠρισμένας ἐκδηλώσεις πολιτικῆς ὡς εἶναι ἰδίως ἡ ἔκτασις τῆς προστασίας τῆς ἰδιοπαράγωγῆς ἢ ὁποῖα δυσχεραίνει ἀντὶ τῆς εὐνοῆς τὴν ἀνάπτυξιν ἄλλων καλλιεργειῶν. Καὶ γενικώτερον μὲν ἐπισημῶς ἀναγνωρίζεται ὅτι ὑπάρχουν οὐσιώδη περιθώρια αὔξεσως τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καὶ ἐιδικώτερον ἐξαγωγίμων γεωργικῶν εἰδῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Τοῦτο ὁμοῦ ἀπαιτεῖ ἀφ' ἐνός μὲν εὐρυτάτην καὶ ἔντονον ὀργανωτικὴν προσπάθειαν ὑποστηριζομένην δι' ἀντιστοίχως ἐνηρμονισμένης πολιτικῆς προστασίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ συστηματικὸν ἔλεγχον καὶ προσπάθειας βελτιώσεως τῶν ποιότητων. Πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν δύνανται νὰ συμβάλουν ἡ ὀργάνωσις τῆς ταχύτερας καὶ πληρεστερας ἀξιοποιήσεως τῶν ἐκτελουμένων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ἐφαρμογὴ καταλλήλων κριτηρίων κατὰ τὴν χορήγησιν τῶν μέσης καὶ μακροτέρας διάρκειας παραγωγικῶν δανείων, ὡς καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἀξιοποιήσεως αὐτῶν.

3. Εἰς τὴν συνολικὴν αὔξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τὸ 1958, κατὰ τὸ ἡμῖς σχεδὸν συνέβαλον οἱ δύο μεγάλοι κλάδοι, ἦτοι ἡ κλωστοϋφαντουργία καὶ ἡ βιομηχανία εἰδῶν διατροφῆς, οἱ ὁποῖοι ἐσημείωσαν αὔξησιν ἔναντι τοῦ 1957 ἢ μὲν πρώτη κατὰ 8,5%, ἢ δὲ δευτέρα κατὰ 11,3%.

Ἐκ τῶν λοιπῶν βιομηχανιῶν οὐσιώδης διὰ τὴν αὔξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τῶν μηχανολογικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῆς βιομηχανίας δέρματος τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή ἠξήθη κατὰ 22 - 23%. Αἱ πρώται παρουσιάζουν ἔντονον ἀνοδον (κατὰ 23%) τὸ 1958 ὀφειλομένην εἰς τὸν ὑψηλὸν ρυθμὸν τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἔναρξιν λειτουργίας νέων μεγάλων ἐπιχειρηματικῶν μονάδων. Ὅσον ἀφορᾷ ἐξ ἄλλου τὴν βιομηχανίαν δερμάτων ἢ κατὰ 22% αὔξησις τῆς παραγωγῆς τὸ 1958 συνδέεται ἐπίσης πρὸς τὴν καταβληθεῖσαν ἔντονον προσπάθειαν βελτιώσεως τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ. Ἡ διαπιστωμένη ἀνοδος εἰς τὴν βιομηχανίαν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη συνετελέσθη εἰς σημαντικὸν βαθμὸν διὰ τῆς βελτιώσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῶν ἐγκαταστάσεων των. Εὐνοϊκὴν ἐπίδρασιν ἤσκησαν ἐπίσης ἡ αὔξησις συνολικῆς ζήτησεως καὶ ἡ ἀφθονωτάτη χρηματοδότησις, ἀλλὰ καὶ ἡ πτώσις τῶν τιμῶν πρώτων ὑλῶν εἰς τὴν διεθνή ἀγοράν.

Ἡ συνεχιζομένη μὲ σχετικῶς ταχύν ρυθμὸν αὔξησις τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως εὐνοϊκὴν καὶ ἐπιθαρρυντικὴν ἐξέλιξιν. Παρὰ τὰς σημειωθεῖσας ὁμοῦ προόδους καὶ τὸ γεγονός ὅτι καὶ μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν ἐπὶ τῶν εισαγωγῶν διετηρήθη ἐν γένει καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις ἠξήθη ἡ ἀναλογία συμμετοχῆς τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς εἰς τὴν συνολικὴν κατανάλωσιν βιομηχανικῶν προϊόντων, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ λεχθῆ ὅτι συνετελέσθησαν σημαντικὰ βήματα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ὑπο-

καταστάσεως εισαγομένων βιομηχανικών προϊόντων δι' έγχωρίας παραγομένων ή την ανάπτυξιν της έξαγωγής βιομηχανικών ειδών. Η ούτω έμφανιζόμενη σχετική αδυναμία της ελληνικής βιομηχανίας να βελτιώση την ανταγωνιστικήν της θέσιν εις την έσωτερικήν αγοράν από της άπελευθερώσεως των εισαγωγών και έντευθεν δέν είναι θεαίως άσχετος προς τó από μακροχρόνου εθνοϊκώτερον βιομηχανικόν περιβάλλον του έξωτερικού έν συγκρίσει προς τó ελληνικόν. Ίδιαιτέρας σημασίας είναι τó μέγεθος της αγοράς εις τó έξωτερικόν, τó όποιον έπιτρέπει την διαμόρφωσιν μεγάλων έπιχειρήσεων και μαζικής παραγωγής δια πολλές ποικιλίας προϊόντων και έξασφαλίζει ταχύν ρυθμόν τεχνολογικών προόδων και έφαρμογών. Εις ταύτα πρέπει να προστεθί και ή προτίμησις του κοινού εις την Ελλάδα και άλλας όλιγότερον άνεπτυγμένας χώρας δια πολλές κατηγορίας άλλοδαπών προϊόντων έν αντι όμοειδών έγχωρίων έν τινι μέτρω άνεξαρτήτως της σχέσεως ποιότητων και τιμών. Εις αντίστροφήσιν όμως των δυσμενεστέρων τούτων συνθηκών δέν είναι άσήμαντος και ή παρεχομένη δασμολογική προστασία, ένω έξ άλλου αί καθιερωθείσαι ύποχρεώσεις προκαταβολής μέρους ή του συνόλου του τιμήματος και των δασμών εισαγομένων ειδών, καιτοι άποβλέπουσαι εις την έπιβράδυνσιν του ρυθμού εισαγωγής ειδών όλιγότερον άπαραιτήτων, ύποσηθούδν και την στροφήν της έσωτερικής ζητήσεως προς ελληνικά προϊόντα. Είναι δε ιδιαιτέρως άξιον παρατηρήσεως τó γεγονός ότι, όπου έξεδηλώθησαν έπαρκείς πρωτοβουλία διαμορφώσεως συγχρονισμένων βιομηχανικών μονάδων, αί προσπάθειαι απέδωσαν γονίμους καρπούς και πρέπει να άναγνωρισθί ότι ώρισμένα έπιχειρήσεις έπέτυχον να άνταποκριθούδν εις τόν εκ του έξωτερικού άνταγωνισμόν εις τιμάς και ποιότητας καθώς και εις διαφημιστικήν προβολήν. Η διαμόρφωσις γενικώτερον άνταγωνιστικών βιομηχανικών έπιχειρή-

σεων ίδια όσον άφορᾷ προϊόντα, δια τά όποια ή ελληνική αγορά είναι μικρά, εις σημαντικόν βαθμόν προϋποθέτει τόν προσανατολισμόν της ελληνικής βιομηχανίας προς μείζονας αγοράς και την συγκέντρωσιν εις περιωρισμένον άριθμόν προϊόντων με παράλληλον διαμόρφωσιν μεγαλυτέρων βιομηχανικών μονάδων δια συγχωνεύσεων και γενικώτερον δια της άνασυντάξεως των ελληνικών βιομηχανικών έπιχειρήσεων. Άλλ' ύπάρχει και ποικιλία βιομηχανικών προϊόντων δια τά όποια ή ελληνική αγορά δέν είναι μικρά και ή παραγωγή και έμπορία των όποιων είναι δυνατόν να άναπτυχθί ύπό διεθνώς άνταγωνιστικούς όρους και έν Ελλάδα. Εις πάσας όμως τας περιπτώσεις έπιβάλλεται ή έφαρμογή συγχρονισμένων και άνανεουμένων τεχνολογικών μεθόδων, ή όποια κατά κανόνα προϋποθέτει ύγιεις και γονίμους συνεργασίας μετ' άντιστοιχών μεγάλων έπιχειρήσεων του έξωτερικού.

4. Αί επενδύσεις παγίου κεφαλαίου έν γένει, κατά προσωρινά πάντοτε στοιχεία του Ύπ. Συντονισμού, ηύξήθησαν έντός του 1958 με ρυθμόν ούσιωδώς ύψηλότερον του ρυθμού αύξήσεως του έθνικού εισοδήματος. Η αύξησις έξεδηλώθη εις όλους τούς βασικούς κλάδους, άλλ' αί οικοδομαί εκάλυψαν και πάλιν σημαντικώτατον τμήμα. Δέον ιδιαιτέρως να τονισθί τó γεγονός ότι ή άναλογία επενδύσεων παγίου κεφαλαίου εις τούς παραγωγικούς τομείς έλαχίστην βελτίωσιν παρουσιάζει κατά τά τελευταία έτη, ή δε τάσις αύξήσεως των καταναλωτικών δαπανών ύπό την ευρύτεραν αούτων έννοιαν — δηλαδή συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων εις άνωτέρου βιοτικού έπιπέδου οικοδομάς — συνεχίσθη και έντός του 1958. Δέν έσημειώθη έπομένως ή έπιβαλλομένη πρόοδος προς μίαν πλέον όρθολογικήν χρησιμοποίησιν των διαθεσίμων προς επένδυσιν πόρων, ή όποια άποτελεί μίαν εκ των βασικών προϋποθέσεων δια την έπιτυχίαν της προσπάθειας οικονομικής άνάπτύξεως της Χώρας.

Είναι άναμφισβήτητος θεβαίως ή συντελουμένη εις όλους τούς τομείς τής οικονομίας πρόδος, ή όποία κατά τήν τελευταίαν έξαετιαν έκφράζεται με μέσον έτήσιον ρυθμόν αύξήσεως του μόν συνολικού έθνικού εισοδήματος κατά τι άνωτερον του 7%, του δέ κατά κεφαλήν τοιούτου προσεγγίζοντα τὸ 7%.

Η περίοδος τής τελευταίας έξαετίας δια τήν Ελλάδα θα πρέπει νά συγκριθῆ πρὸς αντίστοιχον περίοδον δια τās πλείστας χώρας και τοιαύτη είναι ή πενταετία ή έξαετία από του 1950, όπότε μετά τήν μεταπολεμικήν άνασυγκρότησιν ήρχισε συντελουμένη ή οικονομική ανάπτυξις. Έκ τής τοιαύτης συγκρίσεως προκύπτει ότι ο ρυθμός άνόδου του κατά κεφαλήν εισοδήματος δια τήν Ελλάδα είναι αίσθητῶς ύψηλότερος του σημειωθέντος εις τās οικονομικῶς άνεπτυγμένας χώρας, έξαιρέσει τής Γερμανίας και Ίαπωνίας καθώς και εις όλας σχεδόν τās υπό ανάπτυξιν χώρας του Δυτικού κόσμου. Φαίνεται έν τούτοις ότι ο ρυθμός αύξήσεως του κατά κεφαλήν εισοδήματος τής Ελλάδος είναι κατώτερος του αντίστοιχου ώρισμένων Άνατολικῶν χωρῶν, θάσει τῶν υπό τῶν χωρῶν τούτων παρεχομένων στοιχείων.

5. Παρά τήν συντελουμένην πρόδον είναι άνάγκη νά τονισθῆ ότι τά βασικά προβλήματα τής ελληνικής οικονομίας έξακολουθοῦν νά ύφίστανται με τήν ίδίαν οξύτητα.

Καίτοι ή συναλλαγματική κατάσταση τής χώρας παραμένει έπαρκῶς άσφαλῆ με έκδηλώσεις έσωτερικῶς και διεθνῶς αύξούσης έμπιστοσύνης εις τὸ έθνικόν μας νόμισμα, ή πίεσις επί του ίσοζυγίου πληρωμῶν παραμένει έντονος. Παρά τήν σημαντικήν δέ αύξησιν τής παραγωγῆς ή έκτασις τής ύποασχολήσεως και άνεργίας δέν φαίνεται νά έχη μειωθῆ. Είναι δια τούτο άπαραίτητος ή εις εύρειαν έκτασιν και με ταχύν ρυθμόν προώθησις τής έκβιομηχανίσεως. Και με τήν μεγαλυτέραν έν τούτοις κινητοποίησιν προσπαθειῶν πρὸς τήν κατεύθυνσιν αὐτήν δέν είναι πιθανόν δ-

τι τὰ εις έργατικήν άπασχόλησιν και συναλλαγματικά έξοδα άποτελέσματα θα άνταποκρίνονται έντὸς τής προσεχούς πενταετίας πρὸς τās υπβαλλόμενας επιδιώξεις. Είναι συνεπῶς άναγκαίον δια τήν προσωρινήν άντιμετώπισιν ίδίᾳ του προβλήματος του ίσοζυγίου πληρωμῶν και παραλλήλως πρὸς τās μονιμωτέρας επιδιώξεις συστηματικῶς νά συγκεντρωθοῦν αι προσπάθειαι πρὸς τήν κατεύθυνσιν τής αύξήσεως του προϊόντος τῶν δραστηριοτήτων, αι όποiai δύνανται ταχέως νά συμβάλουν εις τήν έξοικονόμησιν ή έξασφάλισιν προσθέτων συναλλαγματικῶν πόρων, ως ή κτηνοτροφική και γαλακτοκομική παραγωγή άφ' ένός και ή καλλιέργεια θάμβακος και όπωροκηπευτικῶν άφ' έτέρου. Είναι επίσης άπαραίτητον νά στραφῶμεν πρὸς τήν ώργανωμένην και εις εύρύτεραν έκτασιν ανάπτυξιν τουριστικῶν έγκαταστάσεων και εύκολιῶν και εις τήν συστηματικήν προσέλκυσιν του διεθνούς τουριστικοῦ ρεύματος πρὸς τήν Ελλάδα. Η έμπειρία τῶν τελευταίων δέκα ετών άποδεικνύει ότι ο ρυθμός προεργασίας και έκτελέσεως τῶν μεγάλων έργων και αξιοποιήσεως τῶν εκ τούτων άποτελεσμάτων είναι δια πολλοὺς λόγους λίαν θραδύς. Τά έργα τουριστικῆς σημασίας είναι άντιθέτως άπλούτερα, ταχύτερον πραγματοποιήσιμα και εύχερέστερον αξιοποιήσιμα με τās υπάρχουσας έπιχειρηματικὰς δυνάμεις και τὸν εργατοϋπαλληλικόν μας κόσμον. Υπάρχουν συγχρόνως πολλὰ ένδείξεις ότι τὸ διεθνές τουριστικόν ένδιαφέρον στρέφεται όλονέν περισσότερο πρὸς τήν Ελλάδα. Η Κυβέρνησις άναγνωρίζουσα τήν σημασίαν τῶν άνωτέρω καθήρτισε εύρύτερον τουριστικόν πρόγραμμα έν συνδυασμῶ με σύστημα έθνικῶν οδικῶν άρτηριῶν και άλλων βασικῶν τουριστικῶν οδῶν συνδεομένων τόσο με τήν υπό κατασκευήν μεγάλην οδικήν άρτηρίαν τής Γιουγκοσλαβίας ὅσον και δια του πορθμείου Ηγουμενίτσας μετὰ τής Ίταλίας. Η έπιτυχία του προγράμματος τούτου θεβαίως προϋποθέτει συγχρονισμένην και εύρείας έκτάσεως δια-

φημιστικήν προβολήν και πρακτορειακήν ὀργάνωσιν διὰ τὴν μαζικὴν προσέλκυσιν τοῦ ὄγκουμένου εὐρωπαϊκοῦ καὶ ἀμερικανικοῦ τουριστικοῦ ρεύματος. Χαρακτηριστικὸν τῆς κυβερνητικῆς προσπάθειας πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν εἶναι ὅτι αἱ δαπάναι διὰ τὸν τουρισμὸν ἐντὸς τοῦ 1958 ἦσαν πολλαπλάσιαι τῶν ἀντιστοίχων τοῦ 1957 μὲ πρόβλεψιν νέων οὐσιωδῶν ἀυξήσεων διὰ τὸ 1959. Εἶναι ἀνάγκη ὅμως ἢ συγκέντρωσις πρὸς τὸν τουρισμὸν νὰ εἶναι μεγάλυτέρα και συστηματικώτερα διὰ τῆς μεταφορᾶς οὐσιώδους τμήματος τοῦ ἠυξημένου προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων, πολυαὶ ἐκ τῶν πιστώσεων τοῦ ὁποίου εἶναι μικροτέρας ἴσως παραγωγικῆς σημασίας. Παρ' ὄλον δὲ ὅτι ὁ τουρισμὸς δὲν εἶναι ἐκ τῶν πλέον σταθερῶν και δημιουργικῶν δραστηριοτήτων, εἶναι παραγωγικὸς τομεύς, ὁ ὁποῖος δύναται ἐντὸς σχετικῶς βραχείου χρονικοῦ διαστήματος νὰ ἀναπτυχθῆ, δεδομένου ὅτι τὰ τουριστικὸ ἐνδιαφέροντος ἔργα εἶναι σχετικῶς ταχεῖας ἐκτελέσεως και ἀξιοποιήσεως. Τὰ ἐκ τούτων ἀποτελέσματα εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλίσουν ἐνδιάμεσον λύσιν και περαιτέρω μονιμώτερον συναλλαγματικὴν ἐνίσχυσιν ὡς και ἀπορρόφησιν ἐνὸς τμήματος τοῦ ἀργουόντος ἢ ὑποαπασχολουμένου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ μέχρι πραγματοποιήσεως τῶν πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις παραγωγικῶν ἐπενδύσεων και τῆς ἐκδηλώσεως μιᾶς σωρευτικῆς διαδικασίας ἐκσυγχρονισμοῦ και ἀναπτύξεως τῆς ἀγροτικῆς μας παραγωγῆς και τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῆς Χώρας.

6. Ἐντελὸς ἰδιαίτερας σημασίας και σοβαρότητος εἶναι ἡ ἔκτασις τῆς ὑποαπασχολήσεως και ἀνεργίας και ὁ ὅλος ἀνεπαρκῆς ρυθμὸς ἀπορροφήσεως αὐτῆς — και τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ ὀξύτερον πρόβλημα τῆς Χώρας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποαπασχολουμένων και ἀνέργων ὑπολογίζεται εἰς πλέον τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου και ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἕν τέταρτον περίπου τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Χώρας. Ἡ προώθησις ἐντατικῶν ἐκμεταλλεύσεων ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν

ἐπέκτασιν τῆς μηχανοκαλλιέργειας και τὴν ἐφαρμογὴν πλέον συγχρονισμένων μεθόδων εἰς τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν εἰς μικρὸν μόνον ποσοστὸν δύναται νὰ συμβῶλῃ εἰς τὴν ἐπίτευξιν πλήρους ἀπασχολήσεως εἰς τὸν ἀγροτικὸν τομεᾶ. Ἀπομένουν κατ' ἀνάγκην ἐπομένως ἰδίως αἱ μεταποιητικαὶ δραστηριότητες, δηλαδὴ κυρίως ἡ βιομηχανία καθὼς και ὁ τουρισμὸς και αἱ λοιπαὶ ὑπηρεσίαι. Ἄλλὰ και εἰς τὰς δραστηριότητας αὐτάς ὑπάρχει ἐπίσης σοβαρὰ ὑποαπασχόλησις μὲ γενικὸν ἀποτέλεσμα σχετικῶς μικρᾶς ἀποδόσεως και σχετικῶς μεγάλας ἐπιβαρύνσεις. Θὰ πρέπει συνεπῶς νὰ εἶναι πολὺ μεγάλη και ταχεῖα ἡ ἐπέκτασις τῶν δραστηριοτήτων αὐτῶν διὰ νὰ ἀπορροφήσῃ ἀποδοτικῶς τὸς ἤδη ἀνεπαρκῶς ἀπασχολουμένους περιλαμβανομένων και τῶν ἐργατικῶν πλεονασμάτων τοῦ ἀγροτικοῦ τομεῶς και ἐπὶ πλέον τὴν ἐτήσιαν αὐξησιν ἐργατικοῦ δυναμικοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μεταναστευόντων. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὅμως ἡ ἀνάπτυξις τῆς παραγωγῆς και ἡ ἐξ αὐτῆς πρόσθετος ζήτησις ἐργατικῶν χειρῶν δὲν ὑπῆρξεν ἱκανὴ εἰμὴ μόνον νὰ ἀντισταθμίσῃ τὴν διὰ τῶν ἐπενδύσεων και τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ ἀπελευθέρωσιν ἐργατικῶν δυνάμεων, συνεπέει τῆς ἐφαρμογῆς πλέον ἀποδοτικῶν μεθόδων. Εἶναι σχετικῶς χαρακτηριστικὸν ὅτι παρὰ τὴν αὐξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ πλέον τοῦ 70% ἀπὸ τοῦ 1952 ἡ καθαρὰ ἄνοδος τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὴν βιομηχανίαν εἶναι, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἐνδείξεις, σχεδὸν ἀσήμαντος, ὑπολείπονται δὲ σοβαρὰ περιθώρια περαιτέρω αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος καθ' ὄλον τὸ μῆκος τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας και εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας ὑπηρεσιῶν και ἡ ἐκμετάλλευσίς τῶν περιθωρίων τούτων εἶναι ἐπιβουόντως ἀναγκαῖα ἐάν πρόκειται νὰ ἐκσυγχρονισθῶν και νὰ καταστῶν διεθνῶς ἀνταγωνιστικοί. Ἡ μόνη διέξοδος ἐκ τοῦ κλοιοῦ τῶν ἐπιβουόντων αὐτῶν εἶναι ἡ οὐσιώδης αὐξήσις τοῦ ρυθμοῦ τῶν δημιουργικῶν εἰσοδοῦματος και ἀπασχολήσεως παραγωγικῶν ἐπενδύσεων και τῶν ἀπαραίτητων

πρὸς τοῦτο ἔργων ὑποδομῆς ἠλεγμένης παραγωγικῆς σημασίας ἔναντι μειώσεως τῶν δαπανῶν εἰς τὰς ὀλιγωτέρας παραγωγικὰς δραστηριότητας.

Αἱ ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν δαπάναι καταναλώσεως συμπεριλαμβανομένων δηλαδὴ καὶ τῶν ἐπενδύσεων εἰς οἰκοδομὰς ἀντεπροσώπευον σχεδὸν 90% τὸ 1953 καὶ κατὰ προσωρινὰς ἐκτιμήσεις 88% τὸ 1958 τοῦ συνόλου τῶν ἐθνικῶν πόρων. Κατὰ τινὰ ὑπολογισμόν, αἱ ἀπαιτούμεναι ἐτησίως παραγωγικαὶ ἐπενδύσεις διὰ νὰ καταστή δυνατὴ ἡ βαθμιαία δημιουργία συνθηκῶν πλήρους ἀπασχολήσεως ἐντὸς μιᾶς εἰκοσαετίας περίπου, θὰ πρέπει νὰ εἶναι περίπου διπλάσιαι τῶν πραγματοποιηθεισῶν κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν μὲ ἔντονον αὔξησιν ἰδίως τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν.

Ἡ διάρθρωσις ἐξ ἄλλου τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ ὑψοσὶς τοῦ ἐπιπέδου παραγωγῆς καὶ ἀπασχολήσεως κατ' ἀνάγκην παρακολουθεῖται καὶ συνδέεται μὲ ταχύτεραν αὔξησιν τῶν εισαγωγῶν. Εἶναι συνεπῶς ἀνάγκη, ἐν ἀντιστοίχως αὐξανόμενον τμήμα τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος νὰ εἶναι ὑπὸ τὰς ἐκάστοτε διεθνῶς ἐπικρατούσας ἐμπορικὰς συνθήκας ἔξαγωγίμων καὶ τοῦτο σημαίνει τὴν εἰς διευρυνομένην ἔκτασιν διαμόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν ἐπιχειρήσεων καὶ προϊόντων διεθνῶς ἀνταγωνιστικῶν.

Ἡ γενικὴ κινητοποίησις τῶν προσπαθειῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἀποτελεῖ ἀδήριτον καὶ ἐπείγουσαν ἀνάγκην. Ἡ ἐπιτυχία ὅμως τῆς προσπάθειας ταύτης ἀπαιτεῖ καὶ προϋποθέτει σαφῆ καθορισμὸν καὶ εἰς τὰς λεπτομερείας ἐξειδίκευσιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς ὡς καὶ ἐκτίμησιν τοῦ μεγέθους τῶν ἀναγκαίων πόρων, τῶν μεθόδων κινητοποιήσεως αὐτῶν καὶ τῶν ποσοτικῶν συνεπειῶν τῆς ἐφαρμογῆς τῆς πολιτικῆς ταύτης εἰς τοὺς ἐπὶ μέρους τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Χώρας. Ἐντὸς ἐνὸς τοιούτου γενικωτέρου πλαισίου δέον νὰ καθορισθῶν καὶ αἱ εἰδικότεραι εὐθῦναι τοῦ

Κράτους, ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν βασικῶν ἐκείνων ἔργων, τὰ ὁποῖα εἶτε λόγῳ τῆς φύσεώς των εἶτε λόγῳ τοῦ μεγέθους των δὲν δύνανται νὰ ἀναληφθοῦν ὑπὸ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν καὶ στήριξιν τῆς ἀναπτύξεως τῶν παραγωγικῶν δραστηριοτήτων τῶν ἰδιωτῶν πρὸς ὑγιεῖς κατευθύνσεις. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν ἐνὸς ὁλοκληρωμένου συστήματος δράσεως ἔχει σημασίαν ὁ οἰκονομικὸς προγραμματισμὸς καὶ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν συστηματικὴν προώθησιν τῆς ἐπιλύσεως τῶν βασικῶν μακροχρονιωτέρων προβλημάτων τῆς Χώρας.

7. Αἱ ἀνωτέρω παρατηρήσεις ἀποκτοῦν ἔτι μεγαλύτεραν σημασίαν ἐὰν συσχετισθῶν πρὸς τὰς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐντονώτερον ἐκδηλουμένης τάσεις πρὸς σχηματισμὸν εὐρυτέρων καὶ βαθμιαίως ὀργανικώτερον ἐνοποιουμένων οἰκονομικῶν χώρων. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν συντελοῦνται ἐξελίξεις ὄχι μόνον εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑυρώπην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς Ἀνατολικὰς χώρας, πρῶταρχικῆ ἐπιδιώξις τῆς πολιτικῆς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ πλήρης ἐνοποίησις τῆς οἰκονομικῆς προσπάθειας ὄλων τῶν εἰς τὸν Ἀνατολικὸν Συνασπισμὸν συμμετεχουσῶν χωρῶν. Αἱ ἐξελίξεις αὗται εἶναι ἴσως σχετικῶς περιωρισμένης σημασίας διὰ μεγάλας ὑπανεπτυγμένας χώρας, τῶν ὁποίων ἡ πρόοδος πρὸς μίαν οἰκονομίαν μαζικῆς παραγωγῆς δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ ἐπὶ τῇ θάσει λεπτομεροῦς προγραμματισμοῦ ὑπὸ ἐνιαίαν κεντρικὴν οἰκονομικὴν διοίκησιν μὲ μεγαλύτεραν ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ τὰ συμβαινόντα εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Διὰ μίαν μικρὰν οἰκονομίαν ὅμως λίαν ἐξηρητημένην ἀπὸ οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρας χώρας, ὡς εἶναι ἡ ἑλληνικὴ, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ προσαγωγή διεθνῶς ἀνταγωνιστικῶν ἐξαγωγίμων ἀγροτικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην, ἡ διαμόρφωσις ὑπερεθνικῶν οἰκονομικῶν χώρων ἀποκτᾷ ὄλων ἰδιαιτέραν σημασίαν. Ὑπὸ τὰς οὗτας

διαμορφούμενας διεθνείς τάσεις είναι ουσιαστικές να καταστή κοινή συνείδησις ότι η οικονομική μας ανάπτυξις και η έκβιομηχανίσις της Χώρας επιβάλλεται και δύναται να συντελεσθῇ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς νέας εὐρωπαϊκῆς οικονομικῆς ὀργανώσεως. Δεδομένου ὅμως ὅτι ἐντὸς πλαισίου ἀπελευθερουμένων και πολυμερῶν διεθνῶν σχέσεων αἱ οικονομικῶς ἀσθενέστεραι χῶραι, ἐπομένως και ἡ Ἑλλάς, εὐρίσκονται εἰς δυσμενῆ θέσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάπτυξιν και προσέγκυσις τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος, εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἀναγνωρισίαι ἰδιαίτερας μεταχειρίσεως και ἡ καθιέρωσις θεσμῶν και ρυθμίσεων διὰ τὴν πρόληψιν και ἐπανόρθωσιν τῶν συνεισῶν τῶν ὑφισταμένων ἀνισοτήτων. Τὸ ἰδιαίτερον αὐτὸ καθεστῶς θὰ πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ ἐκ τῶν προτέρων και σαφῶς καθωρισμένους σταθεροῦς κανόνας, εἰς τὰ πλαίσια τῶν ὁποίων θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ διαμορφωθῇ ἡ οικονομικὴ προσπάθεια και ἡ οικονομικὴ πολιτικὴ τῶν οικονομικῶς ἀσθενεστέρων χωρῶν και ἰδίως τῶν μικροτέρων ἐξ αὐτῶν μέχρι πραγματοποιήσεως ἀποφασιστικῆς προόδου εἰς τὴν οικονομικὴν τὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ εἰς τὰς λεπτομερεῖας ἐξειδίκευσις και ἡ ἐπίμονος ὑποστήριξις τῶν ἀπόψεων τούτων εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποτελέσῃ τὴν παγίαν ἐπίδιωξιν τῆς ἐξωτερικῆς οικονομικῆς μας πολιτικῆς. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν, ὡς εἶναι γνωστὸν, διεξάγονται ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1957 συνεννοήσεις μετὰ τὰς κυβερνήσεις τῶν ἐξ χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οικονομικῆς Κοινότητος, ἡ πορεία τῶν ὁποίων ἀναγκαστικῶς ἐπιβεβαιῶνται τόσον ἀπὸ τὰς ἐξελίξεις τῶν εὐρύτερων εὐρωπαϊκῶν διαπραγματεύσεων ὅσον και ἀπὸ τὰ προβλήματα ἐντὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οικονομικῆς Κοινότητος κατὰ τὴν πρώτῃν φάσιν τοῦ βίου τῆς. Αἱ συνεννοήσεις αὐταὶ συνεχίζονται εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα και εἶναι λίαν εὐδαίμων διὰ τὴν τελικὴν ἐκβάσιν τῶν τῶν γεγονόσων ὅτι εἰς τὴν πρόσφατον εἰσῆγησιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οικονομικῆς Κοινότητος περὶ τοῦ δημιουργηθη-

σομένου συστήματος σχέσεων μεταξὺ τῶν ἐξ χωρῶν τῆς Κοινότητος και τῶν ὑπολοίπων μελῶν τοῦ Ὄργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Οικονομικῆς Συνεργασίας τὸ βασίμιον και δεδικαιολογημένον τῶν ἐλληνικῶν προτάσεων σαφῶς ἀναγνωρίζεται.

II. ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ

1. Ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς πορείας τῆς ἐλληνικῆς οικονομίας κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη ὑπῆρξεν ἡ αὐξήσις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἀσυνήθη πιστωτικὴν ἐπέκτασιν μετὰ ἐκδηλώσεις πῆθωρικῶν πιέσεων ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, αἱ ὁποῖαι συνεχίσθησαν και κατὰ τὸ πρῶτον ἐννεάμηνον τοῦ 1958. Ἀπὸ τοῦ τελευταίου τριμήνου τοῦ 1958 ὅμως ἐνεφανίσθησαν συμπτώματα γενικωτέρας ἐπιβραδύσεως τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τῆς συνολικῆς χρηματικῆς ζήτησεως ὑποδηλοῦντα τὴν διαμόρφωσιν ἐπιπέδου οικονομικῆς δραστηριότητος μὴ οὐσιαστικῶς ἀφισταμένου τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἡ χαλάρωσις αὐτῆ τῶν ἐντόνων ἀνοδικῶν τάσεων τῆς ἐλληνικῆς οικονομίας ὀφείλεται θεσβαίως εἰς προσωρινῆς φύσεως ἐπιδράσεις, συνδέεται ὅμως και μετὰ τὰς βαθυτέρας οικονομικῆς ἀδυναμίας τῆς Χώρας και ἐιδικώτερον ἀφ' ἐνὸς μετὰ τὴν ἐξάρτησιν τῆς οικονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου ἐκ τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς και ἀφ' ἑτέρου μετὰ τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκῶν εὐκαιριῶν παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ πληθυσμοῦ.

Τὸ κύριον αἴτιον τῶν ἐξελίξεων ἀπὸ τοῦ τελευταίου τριμήνου τοῦ 1958 και ἐντεῦθεν εἶναι θεσβαίως ἡ μείωσις τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος λόγω ἡλαττωμένων ἐσοδεῶν ἰδίᾳ κτηνοῦ, ἐλαιολάδου και σταφίδων ὡς και ποιάς τινοῦ κάμψης τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν ὀρισμένων γεωργικῶν προϊόντων. Εἰς τὴν ἀνάσχεσιν ὅμως τῆς ἀνόδου τῶν εἰσοδημάτων ἀναμφισβητήτως συνέβαλε και ἡ κάμψις τῶν ἐξαγωγῶν μεταλλευμάτων ὡς και τῶν εἰσοδημάτων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, λόγω τῆς διεθνούς οικονομικῆς ὑφέσεως.

Αι εκ των παραγόντων τούτων επιδράσεις συνέπεσαν και με την συνήθη εποχικήν μείωσιν της δραστηριότητος κατά τους χειμερινούς μήνας με αποτέλεσμα τα συμπτώματα και αι συνέπειαι της άνασχεσεως να έκδηλωθουν σωρευτικώς και έντονώτερον.

Μία εκ των σχετικών ένδειξεων είναι η σημειωθείσα άνάσχεσις της αύξησεως των ιδιωτικών εισαγωγών έτοιμων καταναλωτικών αγαθών από του Οκτωβρίου 1958 και έντεϋθεν, καιτοι εις ταύτην συνέβαλον και τα ληφθέντα τον παρελθόντα Αύγουστον άνασταλτικά των εισαγωγών φορολογικά και πιστωτικά μέτρα. Έκ των ένδειξεων της συναλλαγματικής στατιστικής, άλλα και εκ της πορείας των τελωνειακών εισπράξεων ιδία κατά το τελευταίον τρίμηνον του 1958 προκύπτει ότι αι εισαγωγαι τροφίμων και έτοιμων καταναλωτικών αγαθών κινούνται περίπου εις το επίπεδον της αντίστοιχου περιόδου του παρελθόντος έτους. Αι εισαγωγαι καυσίμων και πρώτων υλών παρουσιάζουν κάμψιν, η όποια όμως κατά το μέγιστον αύτης μέρος δύναται να εξηγηθί εκ της μη επαναλήψεως της έκτάκτου κατά το τέλος του 1957 εισαγωγής θάμβακος ως και εκ της μεταβολής του χρόνου της συλλήψεως δια της συναλλαγματικής στατιστικής των εισαγωγών υγρών καυσίμων κατόπιν της έναρξεως λειτουργίας του διύλιστηρίου. Έξ άλλων ένδειξεων επίσης προκύπτει ότι εις το αυτό περίπου επίπεδον έν συγκρίσει προς το παρελθόν έτος κινούνται και αι λιανικαι πωλήσεις. Ένδειξιν μεταβολής της τάσεως της οικονομικής δραστηριότητος άποτελεί και η ηλαττωμένη έν συγκρίσει προς το προηγούμενον έτος αύξησης η και κάμψις της άποδόσεως ώρισμένων φόρων ως ο του κύκλου έργασιων έσωτερικού και της καταναλώσεως καπνού. Αι δυσχέρεια ρευστότητος ώρισμένων έμπορικών ιδία επιχειρήσεων άποτελούν σύμπτωμα των εξέλιξεων τούτων και έκδηλούνται υπό μορφήν ηύξημένων διαμαρτυρήσεων γραμματίων τόσοσ εις άριθμόν όσον και εις αξίαν. Η αύξησης

αύτη όμως άναφέρεται εις άπολύτους άριθμούς και η σημασία της ως ένδειξεως είναι περιωρισμένη έφ' όσον δέν συσχετίζεται προς τας μεταβολάς του συνολικού όγκου των ύφισταμένων όφειλών συμπεριλαμβανομένων και των έξωτραπεζικών. Μία τοιαύτη συσχέτισις, λαμβανομένης ύπ' όψιν της κατά τα τελευταία έτη αύξησεως της τραπεζικής χρηματοδοτήσεως και της επέκτάσεως των ιδιωτικών δανειακών σχέσεων, πιθανότατα θα έδεικνυεν ότι η σχέση της αξίας των διαμαρτυρουμένων γραμματίων προς το σύνολον των ύφισταμένων τάσεως φύσεως όφειλών εάν δέν έκάμφθη έν πάση περιπτώσει δέν έσημείωσε και αισθητήν άνοδον.

Έν αντίθεσει προς τας ένδείξεις χαλαρώσεως των άνοδικών τάσεων της καταναλωτικής ζητήσεως αι επενδύσεις, δημόσιαι και ιδιωτικαι, ως και η οικοδομική δραστηριότης τόσοσ εις την περιοχήν πρωτευούσης όσον και εις την ύπολοιπον Χώραν φαίνεται ότι εξακολουθούν να κινούνται εις επίπεδα ούσιωδώς άνωτερα των αντίστοιχων του προηγούμενου έτους. Το αυτό, παρά την έξ ειδικών λόγων παρατηρουμένην κάμψιν εις ώρισμένους κλάδους, ως ο των χημικών βιομηχανιών, ισχύει και δια την βιομηχανικήν παραγωγήν έν γενει, καιτοι, έν αντίθεσει προς την παρατηρηθείσαν από του 1956 και έντεϋθεν εξέλιξιν, από του τελευταίου τριμήνου του 1958 το επίπεδον της παραγωγής μετά την άφαίρεσιν των εποχικών κυμάνσεων είναι χαμηλότερον του σημειωθέντος κατά τους προηγούμενους μήνας του έτους.

Δέν δικαιολογείται έπομένως το συμπέρασμα ότι η έλληνική οικονομία εισήλθεν εις περίοδον γενικωτέρας κάμψεως. Αι μέχρι της στιγμής ένδείξεις είναι χαρακτηριστικαι θλιβρανδύσεως της άνοδου της συνολικής παραγωγής και των χρηματικών έν γενει εισοδημάτων, ίσως δε και της άναστολής ώρισμένων πληθωρικών τάσεων. Έξ άλλου τόσοσ αι ηύξημένοι επενδύσεις όσον και αι δυνατότητες περαιτέρω αύξησεως αυτών έν συνδυασμώ και προς την προοπτικήν διαμορφώσεως των γεωργικών εισοδημάτων

και της παραγωγής εις επίπεδα ανώτερα του 1958 κατά τὸ τρέχον ἔτος δικαιολογούν τὴν πρόβλεψιν ὁμαλῆς ἐξελίξεως τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας εις τὸ προσεχές μέλλον.

2. Δέον ἰδιαίτερος νὰ τονιοθῆ ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1954 καὶ 1957 ἡ αὐξήσις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς συνεδυάσθη μὲ ἔτι ταχυτέραν αὐξήσιν τοῦ χρηματικοῦ εἰσοδήματος τῶν παραγωγῶν. Εἰδικώτερον κατὰ τὸ 1957, καίτοι ἐσημειώθη κάμψις τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, ἡ ἐξαγορὰ σημαντικῶν ὀποθεμάτων, ἰδίᾳ καπνοῦ καὶ σιτου, ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου, ὠδήγησεν εἰς ἀντίστοιχον διεύρυνσιν τῶν χρηματικῶν διαθεσίμων εἰς χεῖρας τῶν παραγωγῶν οὐσιωδῶς πέραν τῶν ὀρίων τῶν ἀντιστοιχοῦντων εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ἐμπορευσίμου παραγωγῆς. Αἱ ἀνοδικαὶ αὐταὶ τάσεις ἐκ τοῦ γεωργικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν μεγάλην αὐξήσιν τῶν πωλήσεων ἐπὶ πιστώσει καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς παραγωγικῆς καὶ ἐμπορικῆς διαδικασίας κατόπιν τῆς ταχέως αὐξήσεως τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν στήριξιν μιᾶς ἐπιταχυομένης αὐξήσεως τῆς καταναλωτικῆς ζητήσεως καὶ συνεπῶς ἐνὸς ἀντιστοιχῶς αὐξανομένου ὄγκου παραγγελιῶν τόσο πρὸς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν ὅσον καὶ πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις ὁμως ἡ ὡς ἄνω ἐπέκτασις τῶν ἰδιωτικῶν δανειακῶν σχέσεων ὑπερέβη οὐσιωδῶς τὸν ρυθμὸν καὶ ἐν τινι μέτρῳ προεξώφλησεν τὴν συνέχισιν τῆς αὐξήσεως τῆς χρηματικῆς ζητήσεως. Ἡ ἔντασις τῶν ἰρροσφάτως ἐκδηλωθεισῶν ταμειακῶν δυσχερειῶν ὀρισμένων ἐπιχειρήσεων ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὴν ὡς ἄνω ὑπέρμετρον ἐπέκτασιν τοῦ δανεισμοῦ.

Ἐν ἐκ τῶν βαθυτέρων αἰτίων τῶν παρατηρουμένων ἀνωμαλιῶν ἐξ ἄλλου εἶναι ἐπίσης ἡ πιστωτικὴ ἀουδοσία μετὰ τὸν πόλεμον, ἡ ὁποία δὲν ἐχαλαρώθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μὲ τὰς ὑπὸ ἀναγκαστικὴν διαχείρισιν ἢ ἐκ τοῦ παρελθόντος ὑπερχρεωμένας ἐπιχειρήσεις. Ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ἀνωμόλου αὐτῆς κατα-

στάσεως ὡς καὶ ἡ ἀπλούστευσις τῆς πτωχευτικῆς διαδικασίας ἐξηγγέλθησαν ἤδη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι δὲ ἀπαραίτητα καὶ ἐπείγοντα καὶ τὰ δύο ταῦτα μέτρα διὰ τῆς ἀποκατάστασιν ὁμαλῶν συνθηκῶν εἰς τὰς συναλλαγὰς.

Ἡ ὑπέρμετρος αὐξήσις τῆς πιστοδοτήσεως καὶ ἡ γενικωτέρα ἀνωμαλία εἰς τὰς πιστωτικὰς σχέσεις συνδέονται ἐπίσης στενῶς καὶ πρὸς τὸν πολλακίς ἀναφερόμενον «ὑπερπαγγελματισμόν». Τὰ σχετικὰ ὅμως ἐπιχειρήματα συνήθως παραβλέπουν τὸν βασικὸν προσδιοριστικὸν παράγοντα τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μικρῶν ἐπιχειρήσεων, ὅστις συνίσταται εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκῶν εὐκαιριῶν δημιουργικῆς ἀπασχολήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἄλλὰ περιέχουν μίαν ἀλλήλη διαπίστωσιν, καθ' ἣ μέρτερον ἀναφέρονται εἰς τὰς ἐκδηλώσεις ἀπαρᾶδέκτως ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ἐκ μέρους ἐπιχειρήσεων ἀσυνδότητων φορολογικῶς καὶ πιστωτικῶς. Ἐν τούτοις καὶ τὰ συμπτώματα ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν ὑγιῶς ἀνταγωνιστικῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὴν χαλάρωσιν τῶν συναλλακτικῶν ἠθῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς πιστωτικοῦ ποιοτικοῦ ἐλέγχου, δεδομένου ὅτι μόνον διὰ τῆς ὑπερμέτρος αὐξήσεως τῶν παρεχομένων πιστωτικῶν εὐκολιῶν ἀνευ βαθυτέρας ἐξετάσεως τῶν δανειζομένων ἐπιχειρήσεων, δύναται νὰ ἀναπτυχθῆ εἰς σοβαρὰν ἔκτασιν ἢ ὡς ὑπερπαγγελματισμὸς περιγραφομένη κατάστασις. Δὲν ἀπαιτοῦνται ἐπομένως τεχνιτὰ μέσα περιορισμοῦ τῶν ἐπαγγελματιῶν διὰ τὴν διαμόρφωσιν μιᾶς σχετικῶς ὑγιεινέρας καταστάσεως ἀλλὰ αὐστηροτέρα ἐφαρμογὴ ὑγιῶν μεθόδων καὶ κριτηρίων κατὰ τὴν πιστοδότησιν τῶν ἐπιχειρήσεων καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς πιστωτικῆς διαδικασίας τόσο ἐντὸς ὅσον καὶ ἐκτὸς τοῦ τραπεζικοῦ συστήματος.

3. Αἱ διαμορφωθείσαι συνθηκαὶ καὶ τάσεις θὰ ἀπαιτήσουν πιθανώτατα ὀρισμένας ἀναπροσαρμογὰς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποιαὶ εἶναι ἀπαραίτητοι καὶ γενικότερον ἐπιθυμηταί. Εἶναι ἀ-

νάγκη ή περαιτέρω επέκτασις τών επί πιστώσει πωλήσεων, ήτις τροφοδοτείται υπό τής υπερμέτρου επέκτασεως τής τραπεζικής χρηματοδοτήσεως, να άνασταλή και ό άνταγωνισμός να συγκεντρωθή εις τās ποιότητας και τιμάς τών προϊόντων. Προς τούτο θά απαιτηθούν όργανωτικά βελτιώσεις και πλέον συστηματική χρησιμοποίησης του παραγωγικού έξωπλισμού με προσαρμογήν τής παραγωγής προς τó επίπεδον και τήν σύνθεσιν τής συνολικής ζητήσεως. Οιαδήποτε άντιμετώπισις τών έκδηλουμένων δυσχερειών δια νέας γενικής επέκτασεως τής πιστοδοτήσεως, άνεξαρτήτως τών γενικωτέρων άνωμαλιών τās όποιας δύνανται να προκαλέση, δέν είναι μόνον άσκοπος αλλά και επικίνδυνος διότι δέν θεραπεύει, άλλ' άντιθέτως επιδεινώνει τās άνωμαλίας και άναβάλλει τās άναγκαίας προσαρμογάς. 'Η κατ' αύστηράν όμως ποιοτικήν έπιλογήν έξεύρεσις έξατομικευμένων λύσεων δια τās βασικώς ύγιείς επιχειρήσεις είναι πάντοτε δυνατή, αι λύσεις δέ αύται δύνανται να προταθούν υπό τών έμπορικών τραπεζών και να εφαρμοσθούν έντός του πλαισίου τών έν λόγώ άποφάσεων τής Νομισματικής Έπιτροπής.

Έπίσης ή επιδίωξις στηρίξεως μιās ηύξημένης χρηματικής ζητήσεως δια τής αύξήσεως τρεχουσών δαπανών ή διαχειριστικών έλλειμμάτων του προϋπολογισμού είναι υπό τās έλληνικάς συνθήκας άπαράδεκτος λόγω τών γενικωτέρων ιδιαίτερας δυσμενών άντικτύπων τούς όποιους θά ελχεν επί τής έν γένει νομισματικής ισορροπίας και του ίσοζυγίου τών έξωτερικών πληρωμών τής Χώρας. Δέον σχετικώς να ύπoγραμμισθή ότι και εάν άκόμη πραγματοποιηθή τó σύνολον τών προβλεπομένων έσόδων του προϋπολογισμού δια τó έτος 1959, δέν δύνανται να ύποστηριχθή ότι ή συνολική δημοσιονομική διαχείρισις θά έχη άντιπληθωρικάς συνεπείας, ίδια εάν ληφθούν ύπ' όψιν ή έκτασις του προγράμματος τών δημοσίων επενδύσεων, ή εκ του προϋπολογισμού κάλυψις έλλειμμάτων δημοσίων επιχειρήσεων και αι επιδράσεις εκ τής κινήσεως του λογαρια-

σμού καταναλωτικών άγαθών. Υπό τó πρίσμα τούτο ό κατατεθείς προϋπολογισμός του Δημοσίου θδ άσκήση επέκτατικήν επιδράσιν επί τής ζητήσεως. Έξ άλλου και άνεξαρτήτως τών άνωτέρω έντός τών έλληνικών πλαισίων ή άντιστάθμισις μειωτικών τής ζητήσεως επιδράσεων δια τής αύξήσεως τών δημοσίων παραγωγικών επενδύσεων άποτελεί τήν ύγιεστέραν επέμβασιν δεδομένου ότι όδηγεί και εις βελτίωσιν τής διαρθρώσεως τής συνολικής έθνικής ζητήσεως με γενικώτερα ευνοικά άποτελέσματα επί τής περαιτέρω έξελίξεως τής έλληνικής οικονομίας.

Έπ' ούδεν λόγώ ένδεικνυται επίσης ή περαιτέρω στήριξις του επιπέδου τής ζητήσεως δια τής έξαγοράς άδιαθέτων άποθεμάτων γεωργικών προϊόντων. Τούτο ήδη γίνεται και δη εις πολλάς περιπτώσεις υπερμέτρως με συγκάλυψιν σημαντικών επιδοτήσεων. 'Η εφαρμογή συνενπώς τών μεθόδων αύτών και εις άλλα προϊόντα θά καταστήση έτι σοβαρώτερον τó πρόβλημα τών έξαγωγών, αι όποια βεβαίως δέν δύνανται να προωθηθούν δι' επιδοτήσεων άνευ σοβαρών συνεπειών, νομισματικών και συναλλαγματικών, ως έκτενεστερον έξηγεϊται εις άλλον σημείον τής έκθέσεως.

Τά βαθυτέρα προβλήματα τής έλληνικής οικονομίας και ειδικώτερον ή έξάρτησις τής εκ τής γεωργικής παραγωγής και ή άνεπάρκεια εύκαμφών παραγωγικής άποσχολήσεως του πληθυσμού δέν θεραπεύονται δια μέτρων, τά όποια άνευ ούδεμιιάς έπιλογής και διακρίσεως όδηγούν εις τήν στήριξιν άκαλύπτου χρηματικής ζητήσεως. Άντιθέτως αι δυσχερείαι καθίστανται μεγαλύτεραι δια τής εφαρμογής τών λύσεων τούτων. Μόνον ή δι' ύγιών μέσων έπιτάχυν εις επενδύσεων ήλεγμένης παραγωγικής σημασίας και δημιουργικών πραγματικού εισοδήματος, συναλλαγματικών πόρων και προσθέτων εύκαιριών άποσχολήσεως, δύνανται προσθευτικώς να όδηγήση εις τήν υπερνίκησιν τών βαθυτέρων άδυναμιών τής έλληνικής οικονομίας και, δια τής μειώσεως τής έξαρτήσεως τής εκ τής γεωργικής παραγωγής και

των αύξομειώσεών της, εις την εξέλιξιν άπροβλέπτων κυμάνσεων της οικονομικής δραστηριότητος.

IV. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

1. 'Επί τη θάσει προσωρινών στοιχείων της Γενικής Διευθύνσεως Δημοσίου Λογιστικού, τὸ σύνολον τῶν ἐξ ἐγχωρίων πηγῶν δημοσίων ἐσόδων τῆς χρήσεως 1958 ὑπολογίζεται εἰς 14.124 ἐκ. δραχμᾶς, ἔναντι 13.173 ἐκατ. τοῦ 1957. 'Αντιστοίχως, τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου διὰ τρεχούσας ἀνάγκας (εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνονται καὶ αἱ μεταφοραὶ διὰ τὴν κάλυψιν ἑλλειμμάτων ἐκ τῆς διαχειρίσεως καταναλωτικῶν ἀγαθῶν), διὰ δημοσίας ἐπενδύσεις καὶ δι' ἔργα ὑποδομῆς NATO ὑπολογίζεται εἰς 15.829 ἐκατ. δραχμᾶς διὰ τὸ 1958, ἐν συγκρίσει πρὸς 15.445 ἐκατ. τοῦ 1957. 'Αποτέλεσμα τῆς ταχύτερας αὐξήσεως τῶν δημοσίων ἐσόδων ἔναντι τῶν δαπανῶν, εἶναι ἡ σημειωθείσα ἐντὸς τοῦ 1958 βελτίωσις τοῦ συνολικοῦ δημοσιονομικοῦ ἀποτελέσματος κατὰ 567 ἐκατ. δραχμᾶς. Οὕτω, τὸ μὴ καλυπτόμενον ἐξ ἐσόδων ἀπὸ ἑλληνικᾶς πηγᾶς τμῆμα τῆς ἐν γένει δημοσιονομικῆς διαχειρίσεως ἐμειώθη ἀπὸ 2.272 ἐκατ. δραχμᾶς τὸ 1957 εἰς 1.705 ἐκατ. ἐντὸς τοῦ 1958. 'Η διαφορά ἐκαλύφθη τὸ 1958 κατὰ 400 ἐκατ. ἐξ εἰσφορῶν κρατῶν-μελῶν τοῦ NATO, κατὰ 525 ἐκατ. ἐκ τῆς διαθέσεως ἐντόκων γραμματίων, καὶ κατὰ 780 ἐκατ. διὰ μεταφορῶν ἐκ κεφαλαίων τῆς ἀμερικανικῆς βοηθείας. 'Αλλ' ἡ συντελεσθεῖσα ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους πρόοδος πρὸς περαιτέρω ἐξυγίανσιν τῶν δημοσίων οικονομικῶν εἶναι πολὺ μεγαλύτερα παρ' ὅσον ὑποδηλοῦν οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοί, ἐάν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ δαπάναι διὰ δημοσίας ἐπενδύσεις τοῦ 1958 ἦσαν κατὰ 387 ἐκατ. δραχμ., ἢ ἐάν δὲν ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ κατὰ τὸ 1957 ἐγγραφαὶ διὰ τὸ διῦλιστήριον κατὰ 691 ἐκατ. δραχμᾶς μεγαλύτεραι τῶν ἀντιστοίχων δαπανῶν τοῦ 1957. 'Η συμβολὴ ἐξ ἄλλου τοῦ προϋπολογισμοῦ τρεχουσῶν δαπανῶν εἰς τὸ πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων ἀπὸ

192 ἐκατ. δραχμᾶς κατὰ τὸ ἔτος 1957 ὑπολογίζεται εἰς 1.070 ἐκατ. τὸ 1958. 'Η αὐξησις αὕτη ἐπετεύχθη διὰ τῆς συγκρατήσεως τῶν τρεχουσῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1957. Τὸ σύνολον τῶν πληρωμῶν διὰ τρεχούσας δαπάνας τοῦ 1958 ἀνῆλθεν εἰς 12.833 ἐκατ. δραχμῶν, ἔναντι ἀντιστοίχων πληρωμῶν 12.806 ἐκατ. κατὰ τὸ 1957, ἐνῶ τὰ ἐξ ἐγχωρίων πηγῶν δημόσια ἔσοδα, πλὴν τῶν ἐσόδων ἐκ δημοσίων ἐπενδύσεων, ηῤῥήθησαν μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν κατὰ 895 ἐκατ., ἦτοι ἀπὸ 13.008 ἐκατ. τὸ 1957 εἰς 13.903 ἐκατ. τὸ 1958.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον τὰς τρεχούσας δαπάνας, ἢ μὴ ἐπανάληψις ἐντὸς τοῦ 1958 ὠρισμένων δαπανῶν ὡς καὶ ἡ ἐλάττωσις τῶν δαπανηθέντων ὑπὲρ τῶν σεισοπλήκτων ἐπέτρεψαν τὴν αὐξησιν ἄλλων κατηγοριῶν δαπανῶν, ὡς εἶναι ἡ πρόσθετος ἐπιβάρυνσις τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ 350 ἐκατ. δραχμᾶς περίπου δι' αὐξήσεις μισθῶν καὶ συντάξεων μὲ σύγχρονον συγκράτησιν τοῦ συνόλου τῶν τρεχουσῶν δαπανῶν κατὰ τὸ 1958 εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1957.

'Η αὐξησις τῶν δημοσίων ἐσόδων μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν προῆλθεν σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τὴν ἔμμεσον φορολογίαν. 'Η ἀπόδοσις τῶν ἐμμέσων φόρων ἀνῆλθεν εἰς 9.961 ἐκατ. δραχμᾶς κατὰ τὸ 1958, ἔναντι 9.111 ἐκατ. κατὰ τὸ 1957, ἦτοι ἐσημειώθη αὐξησις ἐντὸς τοῦ 1958 κατὰ 9,3%. Ὡς καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, σημαντικὸν τμῆμα—ἦτοι τὸ 40% περίπου τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς ἐμμέσου φορολογίας προῆλθεν ἀπὸ τὰς τελωνειακὰς εἰσπράξεις, κυρίως λόγῳ τῶν μεγαλύτερων ιδιωτικῶν εἰσαγωγῶν τοῦ λήξαντος ἔτους. Παράλληλως ὅμως καὶ αἱ λοιπαὶ κατηγορίαι ἐμμέσων φόρων παρουσίασαν σημαντικὴν αὐξησιν, ἥτις δέον νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος καὶ τὴν συνεπεία ταύτης αὐξήσιν τῆς φορολογητέας ὕλης, δεδομένου ὅτι δὲν ἐπῆλθον ἄξια: λόγου μεταβολαὶ εἰς τοὺς ἰσχύοντας φορολογικοὺς συντελεστάς.

Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἔσοδα ἐξ ἐμ-

μέσων φόρων, τὰ ἔσοδα ἐκ τῆς ἀμέσου φορολογίας ἐσημείωσαν μικρὰν αὐξησιν μεταξύ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν. Ἡ σχετική στασιμότης, εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀμέσων φόρων ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1958 πλήρη ἐφαρμογὴν τῶν καθιερωθέντων ὑπὸ τοῦ Ν.Δ. 3765)57 μειωμένων φορολογικῶν συντελεστῶν ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος καὶ τὴν ἐντὸς τοῦ 1958 λίαν χαμηλὴν ἀπόδοσιν τῆς φορολογίας ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων, λόγῳ τῆς βαθμιαίας καταργήσεως τῶν σχετικῶν ἐκτάκτων φόρων μέχρι τοῦ τέλους 1957. Ἡ αὐξησις τῆς φορολογητέας ὕλης συνεπεία τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν βελτίωσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν φοροτεχνικῶν ὑπηρεσιῶν ὄχι μόνον ἀντεστάθμισε τὴν ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγων ἀπώλειαν δημοσίων ἐσόδων, ἥτις διὰ τὸ 1958 ὑπολογίζεται μεγαλυτέρα τῶν 300 ἑκατ. ἀλλ' ἐπὶ πλεόν κατέστησε δυνατὴν καὶ μικρὰν αὐξησιν τῶν ἐσόδων τῆς ἀμέσου φορολογίας ἀπὸ 2.676 ἑκατ. δραχμῶν τὸ 1957 εἰς 2.798 ἑκατ. ἐντὸς τοῦ 1958.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη συνετελέσθη οὐσιώδης πρόοδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς περιστολῆς τῆς φοροδιαφυγῆς, ὑπάρχουν ὅμως εἰσέτι σημαντικαὶ δυνατότητες αὐξήσεως τῶν ἐκ φορολογίας ἐσόδων διὰ τῆς πληρετέρας συλλήψεως τῆς φορολογητέας ὕλης. Καὶ τοῦτο ἐπιβάλλεται ὄχι μόνον διὰ λόγους φορολογικῆς δικαιοσύνης ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιδιώξεις ἀποφασιστικῆς σημασίας διὰ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ παγίωσιν τῆς νομισματικῆς σταθερότητος.

Τὰ ἔσοδα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἐκ φορολογίας, ὡς ποσοστὸν τοῦ ἔθνικοῦ εἰσοδήματος, ἐσημείωσαν μικρὰν αὐξησιν μεταξύ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν, ἥτοι ἀπὸ 16,1% τὸ 1957 εἰς 16,6% ἐντὸς τοῦ 1958. Ἀποτέλεσμα ὅμως τῆς ταχυτέρας αὐξήσεως τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς ἐμμέσου φορολογίας εἶναι ἡ ἐπεθούσα αὐξησις τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἐμμέσων φόρων ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐκ τῆς φορολογίας ἐσόδων ἀπὸ 77,4% τὸ 1957 εἰς 78,2% ἐντὸς τοῦ 1958, ἐνῶ τὸ ποσοστὸν τῶν ἀμέσων φόρων ἐμειώθη ἀντιστοίχως ἀπὸ 22,6% τὸ 1957 εἰς 21,8% τὸ 1958. Εἰς τὸν

προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1959 προβλέπονται τὰ αὐτὰ περίπου ἔσοδα ἐκ τῆς ἀμέσου φορολογίας ὡς καὶ κατὰ τὸ 1958 κυρίως λόγῳ τῆς διὰ τοῦ Ν.Δ. 3846)58 καθιερωθείσης μειώσεως τοῦ ποσοστοῦ τῆς προεισπράξεως τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἀπὸ 75% εἰς 62,5% ἐντὸς τοῦ 1959, καὶ τῆς διακοπῆς ὀρισμένων ἐσόδων ἐξ ἀμέσων φόρων παρελθόντων ἐτῶν. Τοῦτο συνδυαζόμενον μετὰ τὴν προβλεπομένην αὐξησιν τῶν ἐκ τῆς ἐμμέσου φορολογίας ἐσόδων, θὰ ἔχη ὡς συνέπειαν τὴν περαιτέρω μείωσιν ἐντὸς τοῦ πρέχοντος ἔτους τοῦ ποσοστοῦ συμμετοχῆς τῶν ἐκ τῆς ἀμέσου φορολογίας εἰσπράξεων εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐκ φορολογίας ἐσόδων.

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι εἰς οἰκονομία μετὰ τὴν διάθρῳσιν καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς, ἡ σχετικὴ ἔστω μείωσις τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς ἀμέσου φορολογίας ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς φορολογικῆς ἰσότητος, εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχη καὶ δυσμενεῖς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς νομισματικῆς καταστάσεως καὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν, ἐφ' ὅσον τὰ ἐλαφρότερον φορολογούμενα ἢ τὰ διαφεύγοντα τῆς φορολογίας ὑψηλὰ εἰσοδήματα στρέφονται πρὸς πολυτελεῆ διαρκῆ ἢ ἀμέσως ἀναλώσιμα καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, εἰσαγόμενα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ἡ μείωσις τῆς ἐπιβαρύνσεως ἐκ τῆς ἀμέσου φορολογίας δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς αὐξησιν τῆς πολυτελοῦς καταναλώσεως καὶ τῶν εἰσαγωγῶν καὶ νὰ δυσχεράνη οὕτω τὴν κινητοποίησιν περισσότερων πόρων διὰ παραγωγικὰς ἐπενδύσεις, ἀνευ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξασφάλισις παραγωγικῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὸ σύνολον τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Χώρας καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ πληθυσμοῦ.

Διὰ σειρὰς νομοθετικῶν μέτρων θεσπισθέντων ἐντὸς τοῦ 1958 ἐπεδιώχθη παραλλήλως πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ φορολογικοῦ βάρους, ἡ ἀπλοῦστευσις καὶ ἡ ἐν γένει βελτίωσις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος πρὸς διευκόλυνσιν τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν φόρων. Οὕτω διὰ τοῦ Ν.Δ. 3843)58 ἐπετεύχθη ἡ ἐνοποίηση τοῦ φορολογικοῦ συστήματος

διὰ τῆς ἐπεκτάσεως καὶ εἰς τὰ νομικὰ πρόσωπα τῆς ἰσχυούσης ἐπὶ φυσικῶν προσώπων νομοθεσίας περὶ τοῦ τρόπου ὑπολογισμοῦ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων καὶ καθαρῶν κερδῶν καὶ παρεσχέθη διὰ τῆς ἐνιαίας φορολογίας τῶν ἐκ πάσης πηγῆς εἰσοδημάτων ἢ δυνατότης συμψηφισμοῦ τῶν ἐκ διαφόρων πηγῶν κερδῶν ἢ ζημιῶν τούτων. Διὰ τοῦ αὐτοῦ Νομοθ. Διατάγματος κατηργήθη τὸ πάγιον τέλος ὡς καὶ ὁ πρόσθετος φόρος 10% ἐπὶ τῶν μὴ διανεμομένων κερδῶν τῶν Ἄωνύμων Ἑταιριῶν. Ἐξ ἄλλου, διὰ τοῦ Ν. Δ. 3846)58 καθιερώθη ὅπως τὸ θεσπισθέν ἐντὸς τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους θάσσεως ποσὸν κερδῶν, ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ὑπερβαίνει τὰς 60.000 δραχμάς, ἰσχύσῃ διὰ τὴν φορολογίαν καὶ κατὰ τὰ τρία ἐπόμενα ἔτη, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ καθ' ἕκαστον τῶν ἐτῶν τούτων προκῦψαν κέρδος δὲν εἶναι ἀνώτερον ἢ κατώτερον κατὰ 25%. Τέλος, διὰ τοῦ Ν.Δ. 3842)58 ἠυξήθησαν τὰ ἰσχύοντα ἀφορολόγητα ὄρια ἐπὶ κληρονομιῶν, δωρεῶν καὶ προικῶν καὶ ἐμειώθησαν οἱ κατὰ κλιμάκιον περιουσί- ας φορολογικοὶ συντελεσταί.

2. Τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον τοῦ Λογαριασμοῦ Καταναλωτικῶν Ἀγαθῶν ἐσημείωσεν αὐξήσιν ἐντὸς τοῦ 1958 κατὰ 462 ἑκατ. δραχμῶν, ἐναντι αὐξήσεως 972 ἑκατ. ἐντὸς τοῦ 1957. Ἡ κατὰ 510 ἑκατ. μικροτέρα αὐξήσις ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους ὀφείλεται κυρίως εἰς τὰς χαμηλότερας εἰσαγωγὰς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν λόγω τῶν καλῶν ἐσοδειῶν ἰδίᾳ σίτου. Ἀντιθέτως, αἱ πληρωμαὶ εἰς δραχμάς διὰ τὴν συγκέντρωσιν γεωργικῶν προϊόντων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διετηρήθησαν καὶ κατὰ τὸ 1958 εἰς λίαν ὑψηλὰ ἐπίπεδα.

Ἡ συγκέντρωσις σίτου ἀνελεύσους εἰς 490.000 τόννους, ἀπήτησε μετὰ τῶν ἐξόδων διακινήσεως 1.774 ἑκατ. δραχμάς, ἐναντι 1.783 ἑκατ. τοῦ 1957. Ἡ εἰς τοιαύτην ἔκτασιν ἑκταμίευσις, πραγματοποιουμένη ἐντὸς μικροῦ σχετικῶς χρονικοῦ διαστήματος, ἀποτελεῖ σοβαρὸν διαταρακτικὸν παράγοντα τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας καὶ ὅταν ἀκόμη, ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συνήθως συμβαίνει, ἐπακολου-

θῇ ἡ βαθμιαία ἐπανείσπραξις τοῦ συνόλου τῶν διατιθεμένων ποσῶν ἐκ τῆς ρευστοποιήσεως τῶν δημιουργουμένων ἀποθεμάτων, ἢ δὲ διαχειρίσις δὲν καταλείπει ἑλλείμματα εἰς θάρος τοῦ Δημοσίου.

Σημειωτέον ὅτι ἡ ἀξία τῶν κρατικῶν ἀποθεμάτων καταναλωτικῶν ἀγαθῶν εἰς τιμὰς κτήσεως ἠυξήθη κατὰ 900 περίπου ἑκατ. δραχμῶν μεταξὺ Δεκεμβρίου 1956 καὶ Δεκεμβρίου 1957 καὶ κατὰ 400 ἑκατ. περίπου ἐντὸς τοῦ 1958. Αἱ αὐξήσεις αὐτὰι ὀφείλονται κατὰ πλεόν τῶν 800 ἑκατ. ἐντὸς τοῦ 1957 καὶ κατὰ 350 περίπου ἑκ. ἐντὸς τοῦ 1958 εἰς τὴν ἀποθεματοποίησιν σίτου. Ἐπὶ πλεόν ἡ διόγκωσις τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου τοῦ Λογαριασμοῦ Καταναλωτικῶν Ἀγαθῶν ὀφείλεται εἰς σημαντικὸν βαθμὸν εἰς τὴν κάλυψιν ὑπὸ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ μέρους μόνον τοῦ συνόλου τῶν προκυψάντων ἐλλειμμάτων μετὰ τὸν κατὰ τὸ 1955 διακανονισμὸν τῶν παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος λογαριασμῶν τοῦ Δημοσίου, ἐκ τῆς διαχειρίσεως καὶ δωρεῶν παροχῆς ἀγαθῶν πρὸς σεισμοπλήκτους, ὀρεινοῦς πληθυσμοῦς κλπ. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως λειτουργίας τοῦ λογαριασμοῦ τοῦτου τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1953 μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1958 τὸ διαχειριστικὸν ἑλλεμμα αὐτοῦ συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιβαρύνσεων ἀνῆλθεν εἰς 1.049 ἑκ. δραχμῶν. Ἐναντι τοῦ ἐλλειμματος τούτου ἐπραγματοποιήθησαν συνολικῶς μεταφοραὶ 578 ἑκατ. ἑκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ με αὐξήσιν τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου τοῦ λογαριασμοῦ κατὰ 471 ἑκ., λόγω τῆς μὴ καλυψέως ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ δημιουργηθέντος κατὰ τὴν ἐν λόγω περίοδον συνολικοῦ ἐλλειμματος. Ἡ ἐκ τοῦ λόγου τούτου αὐξήσις τοῦ χρεωστικοῦ ὑπολοίπου τοῦ Λογαριασμοῦ Καταναλωτικῶν Ἀγαθῶν συνεπάγεται δυσμενεῖς νομισματικὰς ἐπιδράσεις. Ἐπὶ πλεόν, ἡ μὴ κάλυψις τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ λογαριασμοῦ ἐντὸς τῆς χρήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν δημιουργοῦνται ταῦτα ἀλλοιώνει τὸ πραγματικὸν δημοσιονομικὸν ἀποτέλεσμα ἐκάστης χρήσεως καὶ δυσχεραίνει οὕτω τὴν ἐξαγωγήν συμπερασμάτων ἐπὶ τῆς δημοσιονομικῆς διαχειρίσεως καὶ τῶν

γενικωτέρων οικονομικών επιδράσεων αυτής. Δέον να σημειωθῆ ὅμως σχετικῶς ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνεγνωρίσθη πλήρως ἡ ἀνάγκη ὅπως τὰ ἑλλείμματα ταῦτα καλύπτονται ἐγκαίρως καὶ ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τρεχουσῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου καὶ κατὰ τοῦτο ἐπετεύχθη σημαντικὴ πρόοδος πρὸς τὴν ὑγιεστέραν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων ἅτινα δημιουργεῖ ἡ κίνησις τοῦ Λογαριασμοῦ Καταναλωτικῶν Ἀγαθῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει κατὰ τὰ ἔτη 1957 καὶ 1958 αἱ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου μεταφορᾶι εἰς τὸν λογαριασμὸν Καταναλωτικῶν Ἀγαθῶν καλύπτουν τὸ ὕψος τῶν δημιουργηθέντων ἀνοιγμάτων.

Διόγκωσις τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ ἐπιπέδωσις διαταραχτικᾶι ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἰσορροπίας καὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν προέρχονται ἐκ τῆς ἐν γένει ἀσκουμένης πολιτικῆς προστασίας τῶν τιμῶν γεωργικῶν προϊόντων. Ἡ νομισματικὴ κυκλοφορία εἶχεν ἐπιβαρυνθῆ μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1958 κατὰ 600 ἑκατ. δραχμῶν περίπου ἐκ τῆς συγκεντρώσεως καρπῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου, ἡ διάθεσις τῶν ὁποίων, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἀμφίβολος ὁ χρόνος πραγματοποιήσεώς της, θὰ δημιουργήσῃ καθ' ὅλας τὰς ὑπερχούσας ἐνδείξεις σοβαρὰ ἑλλείμματα εἰς τὸ μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐναντι τῶν ἑλλειμμάτων τούτων ὁ μὲν προϋπολογισμὸς 1957 ἐπεβαρύνθη διὰ ποσοῦ 50 ἑκατ. δρχ., εἰς δὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1959 προσβλέφθη ποσὸν 200 ἑκατομμυρίων.

Ἡ δέσμευσις σημαντικῶν κεφαλαίων εἰς τὴν ἀποθεματοποίησιν ἀγαθῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ αἱ ἐπιδοτήσεις τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι συνεπάγονται κινδύνους διὰ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα, περιορίζουν τοὺς διαθέσιμους πόρους δι' ἐπενδύσεις καὶ δυσχεραίνουν εἰς σημαντικὸν βαθμὸν τὸ πρόβλημα τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ἡ σημασία τοῦ περιορισμοῦ καὶ τῆς καλύψεως τῶν ἑλλειμμάτων καὶ ἐπιδοτήσεων ἐκ τοῦ κρατικῶν προϋπολογισμοῦ κατ' οὐδὲν μειοῦται ἐκ τοῦ ἐνδεχομένου ὅτι ὑπὸ ὠρισμένης συνθήκας καὶ προο-

πτικὰς θὰ ἦτο σκόπιμος μίᾳ στήριξις τῆς συνολικῆς ἐνεργουῦς ζητήσεως. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκτάσεως μίᾳς τοιαύτης ἐπεμβάσεως πρέπει νὰ τοιυθῆ ὅτι τυχὸν ἐνίσχυσις τῆς συνολικῆς ἐθνικῆς ζητήσεως δέον νὰ προέλθῃ ἐξ ἠϋξημένων δημοσίων ἐπενδύσεων καὶ οὐχὶ ἐξ ἀκαλύπτων καταναλωτικῶν ἑλλειμμάτων ἢ ἐπιδοτήσεων, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν γενικωτέρας καὶ μονιμωτέρας ἀνωμαλίας.

3. Ἡ θελιώσις τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ τρέχοντος προϋπολογισμοῦ κατὰ τὸ 1958 ἔπρεπε τὴν χρηματοδότησιν ἐνὸς οὐσιωδῶς ἠϋξημένου προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων. Αἱ πληρωμαὶ διὰ δαπάνας δημοσίων ἐπενδύσεων τῆς χρήσεως 1958 ὑπολογίζονται εἰς 2.596 ἑκατ. δραχμᾶς, ἔναντι ἀντιστοιχοῦν δαπανῶν 2.209 ἑκατ. τὸ 1957 καὶ 1.266 ἑκατ. τὸ 1956. Ἐὰν εἰς τὰ ἀνωτέρω ποσὰ προστεθοῦν καὶ αἱ παράλληλοι ἐπενδύσεις, διενεργούμεναι ὑπὸ δημοσίων ὀργανισμῶν καὶ ἐπιχειρήσεων, ὡς εἶναι ἡ Δ.Ε.Η., ὁ Ο.Τ.Ε., τὰ δάνεια μέσῳ τοῦ Ο.Χ.Ο.Α. καὶ τὰ μακροπρόθεσμα τοιαῦτα τῆς Α.Τ.Ε. τὸ σύνολον τῶν ἐλεγχόμενων ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐπενδύσεων ἀνέρχεται εἰς 4.150 ἑκατ. διὰ τὸ 1958, ἔναντι 3.261 ἑκατ. τὸ 1957.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν διενεργουμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δημοσίων ὀργανισμῶν ἐπενδύσεων πραγματοποιεῖται εἰς ἔργα ὑποδομῆς. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐναργειακοῦ προγράμματος τῆς Δ.Ε.Η. διετέθησαν ἐντὸς τοῦ ἡμετέρου ἔτους 972 ἑκατ. δραχμαί, ἦτοι τὰ 32% περίπου τοῦ συνόλου τῶν διενεργηθεισῶν ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ τῶν δημοσίων ὀργανισμῶν ἐπενδύσεων, ἔναντι 536 ἑκατ. (ἢ 21% περίπου) κατὰ τὸ 1957. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συγκοινωνιῶν διετέθησαν 826 ἑκατ. (ἢ τὰ 27% περίπου τοῦ συνόλου) ἐντὸς τοῦ 1958, ἔναντι 638 ἑκατ. (ἢ 27% περίπου) ἐντὸς τοῦ 1957. Ἡ γεωργία ἀπερρόφησεν 714 ἑκατ. (ἢ τοι 23,5%) ἐντὸς τοῦ 1958, ἔναντι 608 ἑκατ. (ἢ 24%) κατὰ τὸ 1957. Τὴν πλέον ἐντυπωσιακὴν αὔξησιν μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν παρουσίασαν αἱ ἐπενδύσεις εἰς τουριστικὰ ἔργα, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ 44 ἑκατ. κατὰ τὸ 1957 ἠϋξήθησαν εἰς 206

έκατ. κατά το 1958, ήτοι υπερέτριπλασιάσθησαν. Αντιθέτως, αί επενδύσεις εις την βιομηχανίαν από 498 έκατ. το 1957 έμειώθησαν εις 39 έκατ. το 1958, κατόπιν τής αποπερατώσεως τής κατασκευής του διύλιστηρίου πετρελαίου.

Η χρηματοδότησις των ως άνω επενδύσεων κατά το λήξαν έτος προήλθε κατά το πλείστον έξ ύγιων πηγών και άπεφύχθησαν ούτω δυσμενείς επιδράσεις επί τής νομισματικής καταστάσεως τής Χώρας. Αι άμέσως υπό του Κράτους διενεργηθείσαι επενδύσεις έχρηματοδοτήθησαν κατά το 1958 κατά 1.070 έκατ. δραχμάς έκ του τρέχοντος προϋπολογισμού, κατά 221 έκατ. έξ έσόδων έκ παλαιότερων επενδύσεων του Δημοσίου, κατά 525 έκατ. έκ του προϊόντος τής διά πρώτην φοράν πραγματοποιηθείσης εις ούσιώδη έκτασιν έκδόσεως εντόκων γραμματίων και κατά το υπόλοιπον διά μεταφορών έκ κεφαλαίων τής άμερικανικής βοήθειας. Δέον νά σημειωθί ότι αι μεταφοραί έκ των λογαριασμών βοήθειας περιωρίσθησαν εις επίπεδα μη άφιστάμενα, εις σημαντικόν τούλάχιστον βαθμόν, των ποσών των δημιουργηθεισών εντός του 1958 δραχμών βοήθειας, κατ' αντίθεσιν πρὸς τὸ 1957 όπότε σημαντικόν ποσοστόν των μεταφορών έκ των λογαριασμών τής βοήθειας προήλθεν έκ διαθεσίμων δημιουργηθέντων κατά τὰ προηγούμενα έτη, ή χρησιμοποίησις των όποίων είναι, από νομισματικής άπόψεως, ισοδύναμος πρὸς τήν χρηματοδότησιν έκ κεφαλαίων του έκδοτικού προνομίου. Τὸ γεγονός ότι εντός του 1958 ούσιώδες τμήμα των επενδύσεων τής Δ.Ε.Η. έχρηματοδοτήθη υπό τής ιδιωτικής άποταμιεύσεως διά του έκδοθέντος όμολογιακού δανείου και μέσω των έμπορικῶν τραπεζῶν άποτελεί βελτίωσιν εις τήν μέθοδον χρηματοδοτήσεως των παραλλήλων επενδύσεων.

Ο κατατεθείς προϋπολογισμός τής χρήσεως 1959 προβλέπει σύνολον έσόδων έξ έλληνικῶν πηγῶν 15.150 έκατ. (έξ ὧν τὰ 350 έκατ. είναι έσοδα έκ παλαιότερων επενδύσεων του Δημοσίου) και σύνολον δαπανῶν—διά τρεχούσας δαπάνας, δι' έργα ύποδομής Ν.Α.Τ.Ο. και διά δη-

μοσίας επενδύσεις—17.900 έκατ. Ούτω τὸ έλλειμμα έκ τής συνολικῆς δημοσιονομικῆς διαχειρίσεως ύπολογίζεται εις 2.750 εκατομμύρια. Δεδομένου ότι προβλέπεται έσοδον 825 έκατ.μ. έξ εισφορῶν των κρατῶν - μελῶν του Ν.Α.Τ.Ο. διά τήν χρηματοδότησιν των έκτελουμένων εν Έλλάδι έργων ύποδομής, τὸ έλλειμμα του Δημοσίου περιορίζεται εις 1.925 έκατ., ήτοι κατά 220 έκατ. άνωτερον του έλλείμματος του παρελθόντος έτους.

Αί πληρωμαί διά δημοσίας επενδύσεις εντός του 1959 ύπολογίζονται εις 3.200 έκατ. (εις τὸ ποσόν τουτο περιλαμβάνονται και 120 έκατ. άποδιδόμενα εις τὸ Έθνικόν Ταμείον Όδοποιίας τὸ πρῶτον μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων). Η χρηματοδότησις των επενδύσεων αυτών προβλέπεται ότι θά προέλθῃ κατά 925 έκατ. έκ του πλεονάσματος του τρέχοντος προϋπολογισμού, κατά 350 έκατ. έκ των έσόδων έξ επενδύσεων του Δημοσίου, κατά 995 έκατ. έκ μεταφορῶν έκ των λογαριασμών τής βοήθειας, κατά 450 έκατ. έκ του δανείου του Ταμείου Άναπτύξεως, των γερμανικῶν πιστώσεων και τής βοήθειας Ο.Η.Ε. διά τήν άποκατάστασιν προσφύγων και κατά 480 έκατ. διά τής έκδόσεως εντόκων γραμματίων. Η συμβολή του τρέχοντος προϋπολογισμού εις τήν χρηματοδότησιν του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων είναι εις τήν πραγματικότητα κατά 350 έκατ. περίπου μικρότερα εκείνης του 1958, εάν ληφθῆ ὑπ' όψιν ότι μέχρι και του 1958 ή άπόδοσις των ειδικῶν έσόδων ὑπὲρ του Ταμείου Έθνικῆς Όδοποιίας έγένετο μέσω του τρέχοντος προϋπολογισμού και επί πλέον ότι διά τὸ 1959 προβλέπεται αύξησις των έσόδων έκ κερμάτων κατά 80 έκατ. Η μικροτέρα συμβολή του τρέχοντος προϋπολογισμού εντός του 1959 προβλέπεται ότι θά λάβῃ χώραν παρά τήν άναμενόμενην αύξησιν των έσόδων του τρέχοντος προϋπολογισμού κατά 820 έκατ. Δραχμάς περίπου (άνευ των κερμάτων). Η αύξησις αύτη θά προέλθῃ έκ τής αύξήσεως των έσόδων έκ τής έμμέσου φορολογίας κατά 465 έκατ. και των λοιπῶν

έσόδων κατά 370 έκατ., ένῶ αντίθétως, διά τούς άνωτέρω άναφερθέντας λόγους, τά έσοδα έκ τής άμέσου φορολογίας προ- βλέπονται εις τὸ επίπεδον τοῦ 1958. Ἡ μικροτέρα συμβολή τοῦ τρέχοντος προϋ- πολογισμοῦ εις τήν χρηματοδότησιν τοῦ

προγράμματος δημοσίων επενδύσεων εἶ- ναι άποτέλεσμα τής προβλεπομένης αύ- ξήσεως τῶν δαπανῶν διά μισθοῦς καί συντάξεις τοῦ Δημοσίου καί διά τήν κά- λυψιν τοῦ ελλείμματος έκ τής έξαγοράς άδιαθέτων καπνῶν.

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Ι. Λ. ΧΡΥΣΟΧΟΥ

Τακτικού Καθηγητοῦ τής Ὁργανώσεως
τής Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς

Τόμος Α' — Σελ. 418 — Δρχ. 70